

โครงการจัดพิมพ์คู่มือผู้ช่างป่า
ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า
บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ความเป็นมา

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่ขนาด ๑๖๙ ตารางกิโลเมตร เป็นผืนป่าอนุรักษ์ที่มีช่างป่าไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ตัว และคาดว่าจำนวนจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีก ทั้งนี้เนื่องจาก การมีแหล่งอาหาร และน้ำที่สมบูรณ์ มีความปลอดภัย แต่เนื่องจากแนวเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรีทางด้านทิศเหนือ ตะวันออก และทิศใต้ อยู่ติดกับพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งชาวบ้านปลูกสับปะรด เป็นแนวยาว จึงมักมีช่างป่าออกมากินและเหยียบย่ำจนได้รับความเสียหายและยากต่อการแก้ปัญหาให้หมดสิ้นไป ตราบใดที่แหล่งที่อยู่อาศัยของช่างป่าอยู่ติดกับพื้นที่เกษตรกรรม ดังในกรณีของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี นอกจากนี้ การทำสัมปทานป่าไม้ในเขตประเทศเมียนมาร์ในส่วนของป่าที่ติดกับอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ยังผลให้สัตว์ป่า โดยเฉพาะช่างป่าอพยพมายังพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีมากขึ้นได้ แม้ว่าการแก้ปัญหาความขัดแย้งคนกับช่างป่าจะได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ โดยโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ ที่ทรงมีพระเมตตาต่อราษฎรและช่างป่า ซึ่งผลของการดำเนินโครงการดังกล่าวได้เพิ่มศักยภาพของพื้นที่ในการรองรับประชากรช่างป่า และสัตว์ป่าอื่น ๆ รวมทั้ง มาตรการให้ความปลอดภัยแก่สัตว์ป่า ทำให้มีสัตว์ป่าหลายชนิดกลับเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการพระราชดำริเพิ่มมากขึ้นทั้งช่างป่า และสัตว์ป่าอื่น ๆ เช่น เสือโคร่ง กระต๊อง วัวแดง เก้ง กวาง เป็นต้น

อีกแนวทางหนึ่งซึ่งจะช่วยในการแก้ปัญหาเพื่อให้คนกับช่างอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน ก็คือการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยจัดการของชุมชน บนพื้นฐานของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ อาทิ การเที่ยวชมช่างป่า การล่องเรือ ดูนก และเที่ยวชมไร่เกษตรกรรม โดยชุมชนเองมีการจัดตั้งกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนด้วย ซึ่งพื้นที่ที่ติดกับอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เป็นพื้นที่ที่ศักยภาพในการท่องเที่ยวสูงมาก

การจัดพิมพ์คู่มือผู้ช่างป่ากุยบุรี เป็นผลมาจากการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรช่างป่าที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี โดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นการสนับสนุนข้อมูลในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน ให้ความรู้แก่เยาวชน ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากช่างป่า และเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการอนุรักษ์ช่างป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีต่อไป

เป้าหมายของโครงการ

1. จัดทำหนังสือคู่มือช้างป่ากุยบุรี เพื่อช่วยให้ชุมชนที่ได้รับผลกระทบมีเรื่องราวนำเสนอต่อนักท่องเที่ยว เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงประชากร/พฤติกรรมของช้างป่าที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี
2. สนับสนุนให้เกิดการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับจำนวน/โครงสร้างประชากรช้างป่า/พฤติกรรมของช้างป่าแต่ละตัว/แต่ละฝูง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและ นำไปสู่การจัดการปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่าอย่างยั่งยืนต่อไป
3. ส่งเสริมการให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทางเลือกใหม่ในการศึกษาชีววิทยาสัตว์ป่าควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์
4. เป็นคู่มือให้ผู้เข้าร่วมทำกิจกรรมศึกษาช้างป่า ได้ทราบถึงข้อปฏิบัติในการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนพื้นฐานของความยั่งยืน และสามารถนำไปใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีปัญหาระหว่างคนกับช้างได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีข้อมูลช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว และเผยแพร่ข้อมูลช้างป่า ซึ่งเป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำชาติให้แก่ท่องเที่ยว และคนทั่วไปให้ตระหนักถึงความสำคัญของช้างป่า และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
2. เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ให้กับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อแก้ปัญหาคนกับช้างป่าอย่างยั่งยืน โดยใช้รูปแบบของงานวิจัย และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นสื่อกลาง
5. เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ท้องถิ่น มีความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องเมื่อเข้าไปศึกษา/ดูช้างป่าในพื้นที่
6. เพื่อสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ช้างป่าและสัตว์ป่าอื่น ๆ
7. ส่วนหนึ่งของคู่มือช้างป่ากุยบุรี จะได้นำไปจัดจำหน่าย นำรายได้เข้าชมรม เพื่อใช้ในกิจกรรมการอนุรักษ์ช้างป่าต่อไป

ผู้ดำเนินโครงการ

1. ชมรมคนรักช้างป่า (<http://www.wildelephantlover.com>)
2. อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

การจัดวางรูปแบบและจัดพิมพ์คู่มือ วันที่ 1 – 31 กรกฎาคม 2553

ในหนังสือเล่มนี้มีอะไรบ้าง

- ประวัติความเป็นมาของพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ความสำคัญของป่ากุยบุรี
- ความแตกต่างของช้างป่าตัวผู้และตัวเมีย
- ครอบครัวช้างป่า
- ช้างโทน (ช้างงา , ช้างสีดอ)
- พฤติกรรมที่น่าสนใจของช้างป่า
- อายุของช้างป่า...เขาดูกันอย่างไร?
- กฎระเบียบและข้อปฏิบัติในการดูช้างป่า

แผนที่แสดงจุดในการเที่ยวชมช้างป่า

งบประมาณในการดำเนินโครงการ

งบประมาณที่จะใช้ในการดำเนินโครงการจัดพิมพ์คู่มือดูช้างป่ากุยบุรี จัดพิมพ์เป็น 4 x 4 สี จำนวน 1,000 เล่ม รวมทั้งสิ้น 250,000 บาท (สองแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

แหล่งขอการสนับสนุนงบประมาณ

จะได้มีหนังสือ/ติดต่อขอการสนับสนุนไปยังสถานประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว /โรงงานทำสับปะรดกระป๋องในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และเพชรบุรี

หากสมาชิกชมรมจะช่วยรณรงค์ในการหาทุนสนับสนุนอีกด้านหนึ่งก็ยินดี